

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 351/2020
28.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у правној ствари тужиоца „Philip Morris Operations“ а.д. Ниш, кога заступа Небојша Станковић, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2393/2018 од 17.10.2019. године, у седници већа одржаној 28.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2393/2018 од 17.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 16668/15 од 15.12.2017. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде за испоручену механизацију и репроматеријал исплати износ од укупно 6.193,10 евра у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу НБС, са законском затезном каматом, почев од 15.12.2017. године, до коначне исплате, док је за већи износ од досуђеног а до траженог износа од 6.276,64 евра у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу НБС, тужбени захтев одбијен. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 510.235,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2393/2018 од 17.10.2019. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда и пресуђено тако да је ставом другим изреке обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за преузету, а неотплаћену механизацију исплати 253.193,00 динара са законском затезном каматом од 07.03.2019. године до коначне исплате, док се тужбени захтев тужиоца за већи износ од досуђеног до траженог износа од 6.276,64 евра у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу НБС са законском затезном каматом, почев од 15.12.2017. године, до коначне исплате, одбијен као неоснован. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове спора у укупном износу од 325.725,28 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате. Четвртим ставом изреке, обавезан

је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у укупном износу од 129.059,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно, погрешне примене материјалног права и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност побијане пресуде у побијаном делу у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиоца се указује на повреде поступка због којих она не може да се изјави, у смислу одредбе члана 407. став 1. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, након одржане расправе пред другостепеним судом, тужилац и тужени су закључили уговор о дугорочној сарадњи и једногодишњим уговорима о производњи дувана од 2001. године до 2004. године. Тужилац, као организатор производње и тужени као произвођач су дана 10.07.2001. године и 16.05.2002. године закључили уговор о дугорочној сарадњи, којима се тужилац обавезао да туженом испоручи одређену механизацију коју ће тужени производњом и продајом дувана отплаћивати у годишњим ратама од три до десет година. На основу тих уговора странке су закључивале једногодишње уговоре којима су прецизирале права и обавезе за текућу годину. Тужилац и тужени су сваке године почев од 2001. до 2004. године закључивали и једногодишње уговоре о производњи и испоруци дувана којим се тужени обавезује да засади дуван на уговореној површини и уговорени број биљака и произведе уговорену количину дувана у односној години, а тужилац да туженом испоручује семе, хемијска средства, енергенте и остали репроматеријал и откупи сав дуван за наведену годину и дуван исплати туженом по уговореној цени уз одбитак рате на име преузете механизације и репроматеријала. Уговором о регулисању међусобних обавеза и потраживања од 04.05.2004. године констатовано је да је укупно стање неизмирених обавеза туженог по свим закљученим уговорима до 31.12.2003. године укључујући и репрограмиране обавезе по тим уговорима које доспевају у току 2004. године износи 174.483,00 динара а туженом је омогућено да дуг измири у новцу према сопственим финансијским могућностима. Правноснажном одлуком Основног суда у Нишу П 3838/14 од 23.04.2015. године, обавезан је тужени да тужиоцу по основу уговора о регулисању међусобних обавеза и потраживања исплати износ од 174.483,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2007. године до исплате, а за период од 2001. године закључно са 2003. годином. У току 2004. тужени није произвео уговорену количину дувана због предаје некавалитетног семена, неадекватне стручне помоћи и хемијских средстава, због чега је туженом правноснажном пресудом Општинског суда у Нишу П 8852/04 од 08.03.2007. године досуђен одређени новчани износ на име накнаде штете за 2004. годину. Тужилац је једнострано прекинуо сарадњу са туженим о чему је обавестио туженог писменим обавештењем дана 26.04.2005. године. Странке од 2006. године па на даље нису закључивале једногодишње уговоре. Према допунском налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, укупан дуг туженог за испоручену

механизацију према тужиоцу, износи 2.144,82 евра, односно 253.193,00 динара, обрачунат према средњем курсу НБС на дан вештачења 07.03.2019. године. Тужени је примљену механизацију отуђио и продао у старо гвожђе. Неизмирени дуг туженог за примљену механизацију на кредит за рате које су доспеле 2005. године до 2012. године, а у висини 4.186 кг дувана типа „Вирцинија“ друге класе, по ценама откупа дувана за 2018. годину износи 9.209,20 евра, односно 1.087.132,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони касациони суд налази да је правилно, побијаним делом другостепене пресуде, одбијен тужбени захтев тужиоца за разлику од признатог износа од 253.193,00 динара, са каматом, до траженог износа од 6.267,64 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом, као неоснован. Наиме, уговор који је закључен између парничних странака, једнострано је раскинут од стране тужиоца који је туженог онемогућио да реализује производњу и испуни уговорне обавезе предајом дувана, у којој ситуацији тужени није скривио немогућност испуњења обавеза, па тужени нема право да тражи исплату рата које доспевају након 2005. године па до очекиваног окончања уговора.

Дејство раскида прописано је одредбом члана 132. став 1. Закона о облигационим односима, тако што су раскидом уговора обе стране ослобођене својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете.

Према садржани писаног обавештења које је тужилац доставио туженом дана 26.04.2005.године, а којим га је обавестио о раскиду уговора, разлог за једнострани раскид уговора од стране тужиоца је чињеница да је тужени пред Општинским судом у Нишу покренуо поступак за накнаду штете против тужиоца. Заштита субјективног права пред судом не представља повреду начела савесности и поштења, нити злоупотребу права, прописану одредбом члана 12. и 13. Закона о облигационим односима, а то није ни оправдани разлог за раскид уговора пошто се ради о законом дозвољеном начину заштите повређеног права из уговорног односа.

Тужилац у ревизији указује да су у периоду од 2012. до 2019. године, другостепени судови, доносили различите пресуде о основаности тужбеног захтева и обиму досуђене накнаде тужиоцу против произвођача дувана за повраћај механизације, односно исплату накнаде за испоручену механизацију, репроматеријал и енергенте. То, међутим, није од утицаја на одлучивање у овој парници јер се другостепена одлука, у побијаном делу, заснива на чињеничном стању које је утврђено у овом поступку и то да је тужилац једнострано раскинуо уговор закључен са туженим имајући у виду чињеницу да је тужени, Општинском суду у Нишу, против тужиоца поднео тужбу за накнаду штете.

Пошто се тужбени захтев тужиоца у делу који је одбијен побијаним делом другостепене пресуде, односи на извршење уговорних обавеза туженог у погледу рата које доспевају у периоду након 2005. године (када је предметни уговор раскинут) па до очекиваног окончања уговорног односа парничних странака, следи да је другостепени суд правилно применио материјално право када је тужбени захтев тужиоца у том делу одбио као неоснован, јер је тужени, раскидом уговора од стране тужиоца, ослобођен те обавезе.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**